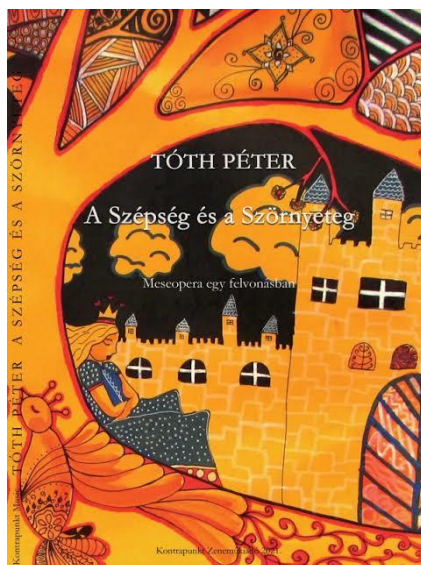

NEM GÜGYÖGNI KELL A GYEREKEKNEK, HANEM VALÓDI MŰVÉSZETET ADNI

Tóth Péter zeneszerző mesékről, operákról és a gyerekek zenei világáról

[Tóth Péter – Mechler Anna: A Szépség és a Szörnyeteg | Beauty and the Beast \(trailer\) 2026 \(0:39\)](#)

[OperaCafé 20260419 - A Szépség és a Szörnyeteg próbái \(4:11\)](#)

A gyerekeknek szóló művészet nem jelenthet alacsonyabb mércét – vallja **Tóth Péter** zeneszerző, az MMA Szegedi Regionális Műhelyének vezetője, akinek az elmúlt időszakban egyszerre három meséhez kapcsolódó zenés színpadi műve került reflektorfénybe. Az Erkel Ferenc -, Bartók–Pásztory-díjas, érdemes művész szerint a gyerekek ösztönösen megérzik, ha valódi művészettel találkozunk, ezért az opera, a mese és a klasszikus zene világát nem leegyszerűsíteni kell számukra, hanem átélhetővé és lebilincselővé tenni.

– A Szépség és a Szörnyeteg ősbemutatója, az Árgyélus királyfi próbafolyamata, valamint az Őreg halász és a nagyravágyó felesége kapcsán kézenfekvő a kérdés: miért vonzza ennyire a gyerekeknek szóló zenés színház világa?

– A mesék mindig is nagyon közel álltak hozzám. Még kamaszkoromban is szívesen olvastam népmeséket, régi mesegyűjteményeket – például Benedek Elek történeteit – és mindig lenyűgözött az a fantáziavilág, amit ezek a történetek megteremtettek. Gyönyörű a nyelvezetük, különleges a ritmusuk és olyan alapigazságokat fogalmaznak meg, amelyek kortól függetlenül

érvényesek. Fiatal zeneszerzőként az ember természetesen még kevésbé gondolkodik gyerekeknek szóló művekben. Aztán amikor megszületnek a saját gyerekei, valahogy újra megnyílik előtte ez a világ. Nálam is így történt: elkezdtem figyelni arra, milyen zenét hallgatnak a gyerekek, mi köti le őket, milyen történetek ragadják meg a figyelmüket. Ráadásul esténként én is meséltem nekik – nem könyvből, hanem fejből, improvizálva. Újabb és újabb történeteket találtam ki és közben rájöttem, hogy nagyon szeretek a gyerekek nyelvén megszólalni. Talán innen ered az egész.

– A három produkcióból kettő ősbemutató. Ezek mostanában készült alkotások?

– Ez inkább a véletlen műve. A *Szépség és a Szörnyeteg* opera hat évvel ezelőtt keletkezett, most érett meg a helyzet arra, hogy színpadra kerüljön. Az *Öreg Halász és a nagyravágyó felesége* című ütőhangszerekre és mesélőre írt művem pedig a tavalyi év gyümölcse, ami kimondottan annak az együttesnek készült, akik bemutatták. Az *Árgyelus királyfi* egy nagyobb lélegzetű, kétfelvonásos valamivel idősebb korosztályhoz is szóló meseopera, amelyet 2016-ban Szegeden már bemutattunk. Most Pécsen egy horvát rendező rendezi, ősszel mutatjuk be, de a próbák már zajlanak. Nagyon jól értelmezi a darabot, sőt olyan mélységeket hoz ki belőle, amire én annak idején nem is gondoltam. Egy igazi tündérmesére számíthat a közönség szeptember elején.

– A gyerekeknek szóló művészet mindig különleges kihívás lehet az alkotók számára. A hétköznapiakban mindenki hajlamos arra, hogy leegyszerűsítsük a nekik szánt mondatokat, előfordul, hogy gügyögünk, eljátsszuk, amit mondani akarunk. A zenében ez hogyan működik?

– Ez nagyon fontos kérdés. A feleségem pedagógus, és tőle tanultam meg azt, hogy ha gyerekekkel beszélünk, akkor fizikailag is le kell hajolni hozzájuk, szemmagasságba kerülni velük. Csak így tud valódi kapcsolat kialakulni. A zenében ugyanez történik. Meg kell találni azt a nyelvet, amit a gyerekek értenek és befogadnak, de közben nem szabad lemondani a művészi színvonalról. Úgy kell egyszerűnek, közérthetőnek lenni, hogy mégis felismerhetően Tóth Péter-zene legyen a végeredmény. Egy meseoperán ott ülhet az ötéves kisgyerek és a tizenöt éves kamasz is, sőt a szülők és a nagyszülők, tehát különböző korosztályok hallgatják. Az a cél, hogy mindenkinek jusson olyan zenei anyag, aminek örül – ami nem gügyög és nem

túl nehéz. Ez kicsit olyan, mint amikor családi ebédet főzünk: a vegetáriánusoknak és a húsevőknek is jól kell lakniuk.

– **Nehéz volt megtalálni azt az alkotótársat, aki képes olyan gyermekeknek szóló szöveget írni, ami megzenésíthető?**

– Mechler Annával teljesen véletlenül ismerkedtem meg, egy zeneszerző kollégám ajánlotta figyelmembe. Róla azt kell tudni, hogy Zeneakadémiát végzett karvezetés szakon, emellett fordítóként is tevékenykedett, és rengeteg mesekönyvet írt már. Fantasztikus vele dolgozni mert pontosan érti, hogy amikor zenés művet írunk, akkor nem egy költőre, hanem szövegíróra van szükség. Nem sértődik meg, ha egy sort át kell írni vagy új szinonimát kell keresni. Ez óriási segítség egy zeneszerzőnek. A *Szépség és a Szörnyeteg* esetében is olyan szöveget kaptam tőle, amely gyönyörű nyelvezetű, ritmusos, rímelő, és szinte kínálta magát a megzenésítésre. Az *Öreg halász* zenés mesejáték esetében is szép elbeszélő mesét írt, amit Szélpál Szilveszter interpretált a szegedi ősbemutatón.

– **A *Szépség és a szörnyeteg* meseoperában gyerekszereplők is színpadra lépnek. Ez eredetileg is így volt tervezve?**

– Nem, eredetileg fiatal felnőtt énekesekre írtam a művet. Aztán Hajzer Nikolett, a Magyar Állami Operaház Gyermekkarának vezetője megkeresett, hogy nincs-e olyan darabom, amit bemutathatnának. Elküldtem neki a meseoperát, ő pedig azt mondta: ha hajlandó vagyok bizonyos részeket átírni gyerekhangokra, akkor színpadra állítják. Először féltem ettől, mert korábban láttam már olyan gyerekekkel előadott produkciókat, amelyek nem működtek. Toronykői Attilának azonban ez a sokadik gyerekdarab rendezése, nagyon érti ezt a műfajt, most is remekül tudta a gyerekeket instruálni. Elképesztően látványos, minden pillanatában szerethető előadást állított színpadra, ami abban is különleges, hogy nincsenek díszletmunkások, kellékesek. Itt a gyerekek mozgatják mindezeket, akik fantasztikus hang- és színészi képességekkel megáldva, egészen elképesztő módon énekelnek, játszanak. Most öt előadás ment le az Eiffel Műhelyházban, de akkora iránta az érdeklődés, hogy próbálják keresni a helyét, mikor lehetne még játszani az évadban. Aki viszont most lemarad róla, az jövőre megnézheti, mert tervben van újabb öt előadás.

– **Voltaképpen ez a produkció akkor egy komplex „művészettel nevelés” is.**

– Abszolút. Sőt, talán ez a legfontosabb része az egésznek. Az volt a célunk, hogy a gyerekek egy valódi operával találkozzanak. Ne valami leegyszerűsített utánzattal, hanem igazi hangszerekkel, zenekarral, karmesterrel, áriákkal, duettekkel, nagyjelenetekkel. Csak mindezt kicsiben, negyvenöt percben. Ezek a gyerekek, akik látták a darabot, olyan élménnyel mentek haza, hogy az opera az egy klassz dolog, egy élvezhető műfaj. Ha tíz év múlva elmegy egyikük megnézni mondjuk a *Rigolettót*, akkor már nem idegenkedve ül be rá, hanem kíváncsian.

– **Az *Öreg halász és a nagyra vágyó felesége* teljesen más világ. A nézőnek a régi rádiós hangjátékok élményét nyújtja az előadás.**

– Régóta terveztük ezt a darabot Annával. Valami különleges zenét szerettem volna, aztán eszembe jutott, hogy mi lenne, ha kizárólag ütőhangszerek szólalnának meg. Én eredetileg ütősként kezdtem a pályámat, jól ismerem a hangszereket. Ahogy elkezdtem írni a művet, nekem is rögtön a régi rádiójátékok jutottak eszembe. Azok az esték, amikor az ember ott ült a rádió előtt és csak a hangokból épült fel a történet. Ez fantasztikusan fejlesztette a képzelőerőt. Valami hasonlót szerettem volna megidézni.

– **Érdekes módon ezek a művek most egyszerre bukkantak fel, mintha üzeni akarnának valamit. Mi a közös a három különböző mesében?**

– A *Szépség és a Szörnyeteg* arról beszél, hogy lássuk meg egymásban a szépet, a jót. Ne a külcsínt nézzük, ne az influencer-szerepvilág legyen előttünk, hanem próbáljuk megtalálni egymásban az értéket. Az *Árgyélus királyfi* történetének központi gondolata az összefogás. A barátságról, az egymás melletti kiállásról szól, arról, hogy egyedül sokszor kevesek vagyunk a rossz ellen, de együtt képesek lehetünk legyőzni azt. Az *Öreg halász és a nagyra vágyó felesége* pedig arról, hogy tudjunk megelégedni azzal, amink van, legyünk képesek felismerni a pontot, amikor azt kell mondani: elég. Ez három különböző mese, három különböző igazság, de mindegyik ugyanarról szól: hogyan lehetünk jobb emberek.

Tóth Péter: Árgyélus királyfi I. felvonás (42:57)

Tóth Péter: Árgyélus királyfi II. felvonás (51:23)

Írta: Bognár Róbert, Schlanger András, versek: Várad Szabolcs, zene: Tóth Péter

Rendezte: Schlanger András

Szegedi Nemzeti Színház

Vezényel: Gyüdi Sándor

Bemutató: 2016.02.26.

Árgyélus királyfi (20:30)

Tóth Péter mesedarabját mutatták be a Kolozsvári Magyar Operában

– **Ma a gyerekek zenei ízlésvilága digitális közegben formálódik. Ebben a világban mennyire fontos még a klasszikus zene és az opera?**

– Szerintem fontosabb, mint valaha. A digitális világ természetesen megkerülhetetlen, de közben kötelességünk megmutatni más értékeket is. Attól, hogy valami népszerű, még nem biztos, hogy értékesebb. Nekünk, alkotóknak az is feladatunk, hogy formáljuk az ízlést. A meseopera és a zenés mesejáték sikere azt igazolja, hogy ez működik. Az Árgyélus-próbák után a gyerekek dúdolják a dallamokat. Hazaviszik magukkal a zenét. Ez pedig azt jelenti, hogy a klasszikus zene igenis képes megszólítani őket. És talán ez a legfontosabb.

Varga Márta (MMA)